

**Utskrift av vedtak fra saksprotokoll fra møte i Hovedutvalg for kultur og folkehelse 30.01.07.
Sak nr. 2/07: Melding: Nasjonal evaluering av Den kulturelle skolesekken - Høringsnotat**

ADMINISTRASJONENS INNSTILLING

1. Utvalget for kultur og folkehelse slutter seg til synspunktene slik de er uttrykt i Høringsnotatet
2. Uttalelse fra Styringsgruppen for Den kulturelle skolesekken i Vestfold tas til etterretning

Møtebehandling

Administrasjonens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Utvalget for kultur og folkehelse slutter seg til synspunktene slik de er uttrykt i Høringsnotatet
2. Uttalelse fra Styringsgruppen for Den kulturelle skolesekken i Vestfold tas til etterretning

Sak nr. 2/07: Melding: Nasjonal evaluering av Den kulturelle skolesekken - Høringsnotat

Vedlegg: Ekstraordinært eller selvfølkelig? Evaluering av Den kulturelle skolesekken i grunnskolen.
Rapport 5/2006. NIFU STEP.

Høringsnotat fra Vestfold fylkeskommune. Evaluering av Den kulturelle skolesekken.

Uttalelse fra Styringsgruppen for Den kulturelle skolesekken i Vestfold.

Innledning

I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 38 (2002-2003) Den kulturelle skolesekken vedtok Stortinget følgende: "Stortinget ber Regjeringen om å foreta en evaluering av Den kulturelle skolesekken i løpet av våren 2006 og legge denne fram for Stortinget".

På denne bakgrunnen fikk forskningsinstituttet NIFU STEP i oppdrag av Kultur- og kirkedepartementet å evaluere ordningen. Evalueringsrapport ble levert departementet 8. september 2006. Rapporten er nå sendt ut på høring med svarfrist 1. februar 2007. Vestfold fylkeskommune er en av høringsinstansene.

Saksutredning

Hensikten med evalueringen av Den kulturelle skolesekken var å undersøke om ordningen fungerer ut fra målsetningene. Oppdraget til NIFU STEP omfattet både å avdekke eventuelle svakheter av innholdsmessig, organisatorisk, strukturell eller annen art, og å synliggjøre potensial for forbedringer.

Som et ledd i evalueringen ble alle landets fylkeskommuner bedt om å gjennomføre en egenevaluering av Dks-arbeidet i fylket. "Egenevaluering Vestfold fylkeskommunes kulturetat" ble lagt fram for Hovedutvalg for kultur og folkehelse 14.6.2006.

Høringsbrevet, listen over høringsinstanser og en lenke til evalueringsrapporten er lagt ut på Kultur- og kirkedepartementets nettsider: <http://www.dep.no/kkd/>.

Administrasjonens bemerkninger

Til tross for at tiltaket i utgangspunktet er et vestfoldprosjekt og at man i Vestfold har 10 års erfaring med dette arbeidet, er Vestfolds synspunkter helt fraværende i evalueringsrapporten fra NIFU STEP. Vestfold fylkeskommune ga et fyldig svar på henvendelsen om egevaluering, men ingen innspill er tatt med.

Mange betydelige aktører i arbeidet med Den kulturelle skolesekken melder at de ikke kjenner seg igjen i rapporten. Det er derfor viktig med tydelighet i tilbakemeldingen til Kultur- og kirkedepartementet.

Vedlegg 1:

Dks – Ekstraordinært og selvfølgelig

Nasjonal evaluering av Den kulturelle skolesekken. Høringsnotat fra Vestfold fylkeskommune.

Innledning

I Vestfold finnes mange av svarene på det den nasjonale evalueringsrapporten etterspør. Utgangspunktet for arbeidet med Dks i Vestfold, var at skolene skal være delaktig i utvikling og gjennomføring av tiltaket. Opp mot 100 lærere og kulturarbeidere har vært med i utviklingsarbeidet fra 1997 og fremover. I dag fungerer Dks ulikt fra fylke til fylke. Evalueringsrapporten setter kultur og skole opp mot hverandre i stedet for å se den gode samhandling som skjer ute. Det er helt klart at majoriteten i skolene i Vestfold ser Den kulturelle skolesekken som et positivt tilskudd til skolens egne aktiviteter.

Vestfold fylkeskommune gjorde et grundig arbeid med egevalueringen i 2006. I Vestfold finnes mange og nyttige erfaringer etter 10 års arbeid med Dks. Vestfolds erfaringer er helt fraværende i evalueringsrapporten. Ved oppstart av nasjonal Dks i 2001, fikk Vestfold et oppdrag fra staten: Å utvikle en Dks-ordning i hele fylket basert på sandefjordmodellen og med et by-land-perspektiv. Dette er ikke evaluert av NIFU STEP.

ABMU har ved to tidligere anledninger initiert forskningsundersøkelser fra Institutt for samfunnsforskning. Rapportene fra disse undersøkelsene synliggjør arbeidet i Vestfold og kunne vært et godt bidrag til den nasjonale evalueringen. Rapportene belyser temaer som: "Kulturelt demokrati og lokal forankring", "Profesjonell kunst formidlet til skoleelever", "Elevenes erfaringer med Dks". Dette er temaer som NIFU STEP har ønsket å belyse i sin evaluering, men Institutt for samfunnsforskning er ikke brukt i den nasjonale evalueringen. Det anbefales at Departementet studerer disse rapportene.

Samarbeid

I Vestfold er det et godt samarbeid mellom fylkeskommunen og fylkesmannens utdanningsavdeling. Fylkesmannen er godt fornøyd med måten Dks blir drevet på. Også Høgskolen og KS ser Vestfolds pre. Fylkesmannen, Høgskolen og KS er, i tillegg til fylkeskommunen, representert i styringsgruppen for Dks i Vestfold.

St. m. 38 og Inst. 50 er styringsdokumenter for arbeidet med Dks slik KKD har signalisert gjennom tildelingsbrev til fylkeskommunen. I Innstilling 50 sier en enstemmig Familie-, kultur- og administrasjonskomité: "Komiteen vil understreke at å være publikummer ved en konsert, en teaterforestilling eller kunstutstilling er å forstå som en aktiv kulturopplevelse." Dette tar ikke NIFU STEP hensyn til i sin evaluering.

Fylkeskommunen er pålagt av Stortinget å fungere som en regional utviklingsaktør. Arbeidet med Den kulturelle skolesekken i Vestfold viser på mange måter at dette er et område som fungerer godt i så henseende. En forutsetning er gode fungerende nettverk regionalt og nasjonalt.

Implementering

Fra Stortinget er det sendt tydelige signaler om utdanningssidas ansvar for implementering av Dks, for for- og etterarbeid i forbindelse med Dks-besøkene og for utvikling av skolens bestiller og brukerkompetanse.

Dette er ikke fulgt opp. Mens kultursiden har arbeidet med Den kulturelle skolesekken som et høyt prioritert område, har de nasjonale skolemyndighetene bygget ned skolens arbeid med kunst og kulturfag. Dette har hindret en optimal implementering i skolen. Til tross for manglende føringer fra nasjonale skolemyndigheter, ser vi i hverdagen at Den kulturelle skolesekken er i god gjenge de fleste steder. Elever, lærere, utdanningsdirektør, foreldre og besteforeldre forteller om elevers gode og inspirerende opplevelser gjennom Den kulturelle skolesekken.

Mange av skolene prioriterer arbeidet med Den kulturelle skolesekken. Mange lærere deltar på de arenaene som gir muligheter for medvirkning og medbestemmelse i prosjektet. Dette gir et godt utgangspunkt for den videre satsingen. Skolemyndighetene må gi lærerne ytterligere mulighet til å delta i nettverk og kompetansehevingsprosjekter som en viktig del av deres arbeid.

Noen utsagn i rapporten er gode: "En av evalueringens konklusjoner er at når det ekstraordinære kan kobles til den selvfølgelige skolehverdagen av elever, lærere og skole, da blir kunst- og kulturformidlingen en ressurs som kan brukes ut over den enkeltstående hendelsen." Det pekes her på et viktig suksesskriterium, men det sies ikke hva lærerne trenger av ny kompetanse for å realisere dette. I Inst. 50 heter det: "... denne kompetansen kan fås gjennom den ordinære allmennutdanningen, høyskolekurs, skolenes kursvirksomhet (RKK) eller gjennom kompetansehevende tiltak i regi av fylkeskommunen." Hittil har det stort sett vært fylkeskommunen som har brukt av egne ressurser til kompetanseheving av lærere. Fylkesmannens utdanningsavdeling savner føringer fra Utdanningsdirektoratet på dette feltet.

Enkelte skoler og kulturskoler ønsker midler til egne prosjekter. Det ville være ønskelig at Kunnskapsdepartementet opprettet en pott prosjektmidler til slike tiltak. De skolene som er opptatt av dette, gir elevene en helhetlig skoletid når de i tillegg får opplevelser gjennom Dks. Rapporten viser eksempler fra fire skoler i Norge. På tre av skolene gis Dks gode vilkår. Dette er skoler som har visjoner for et helhetlig arbeid med kunst og kultur. De har dessuten gjort et grundig forarbeid før Dks-tiltakene. Her burde rapporten konkludert og gitt anbefalinger.

Det har vært skiftende politisk flertall på stortinget de seneste årene. De to departementene som skal samarbeide om Dks ga i 2003 ut hver sin stortingsmelding om kultur i skolen. Det er ikke samsvar i visjon og målsetting for Dks i de to meldingene. Året etter kom nok en endring som kun kan tolkes som et resultat av maktkampen mellom de to departementene; Å gi ansvar for utviklingen av Dks til fylkeskommunen, passet ikke med det ønsket om å legge ned dette forvaltningsnivået.

Vi ser med interesse og forventning at regjeringen ønsker å styrke kunst og kultur i opplæringen. Det er viktig at dette arbeidet henger sammen med de signaler som er gitt gjennom St. m. 38 og Inst. 50.

Obligatorisk

Når evalueringen skal undersøke om Dks er for alle elever slik St m 38 / Inst 50 forutsetter, undersøker NIFU STEP om Dks er for elever med funksjonsnedsettelse og funksjonshemning. Det er for så vidt greit, men det burde også vært sett på om Dks er for alle barn i Norge, - altså om hva flertallet av norske barn opplever gjennom Dks. I Inst. 50 sies det at Dks skal være en obligatorisk ordning uavhengig av organisering og uavhengig av hvem som er skoleeier. Dette burde evalueringen undersøkt. I Vestfold får alle barn og unge, uavhengig av den enkelte lærers eller rektors interesse, systematisk positive møter med et bredt spekter av uttrykk både innefor kunstuttrykk og i formidling av kulturarv.

Det er fra Stortinget gitt en målsetting om at alle skal få del i skolekonsertene gjennom Rikskonsertene. Det betyr to konserter pr år for alle elever i den norske grunnskolen. Lignende målsetting burde vært satt for scenekunst og andre områder. Det burde f eks vært et mål at alle elever skulle oppleve minst en profesjonell scenekunstproduksjon pr år. For å få dette til, kreves økning i de økonomiske rammene til produksjon. Dette må være KKD's ansvar.

Økonomi

Kulturfeltet beskrives som skolens ”rike fetter” i rapporten. Det er særdeles forunderlig. Spillemidlene tilsvarer omtrent en halv lærebok pr elev.!

Rapporten sier at det er svært vanskelig å følge pengestrømmen i tiltaket. Når det gjelder de statlige spillemidlene er dette direkte feil. Fylkeskommunene gir minst en tredel av de tildelte spillemidlene til kommunene. Resten gis kommunene i form av elevtiltak. Dette rapporteres til ABMU med revisorgodkjente regnskap. Den delen som gis kommunene er kanskje vanskelig å følge i noen fylker, men Vestfold har full kontroll gjennom et godt rapporteringssystem.

Rapporten sier ikke noe om hvor mye de statlige spillemidlene har generert i kommunale og fylkeskommunale midler. I Vestfold genereres det omtrent det dobbelte av spillemiddeltildelingen. Disse midlene går til tiltak for elever i grunnskolen, til kompetanseheving og nettverk og noe til fylkeskommunal og kommunal administrasjon.

Det er umulig å drive Dks uten en god administrasjon.. Evalueringen etterspør mer dialog og samarbeid, men mindre administrasjon og møter. Stortinget har bestemt at ikke spillemidlene skal gå til administrasjon. Det er klart at administrasjonskostnadene må holdes nede, men med det omfanget Dks har og det kravet om kvalitet som er nødvendig, er en viss administrasjon helt nødvendig. Dette betales i dag av fylkeskommune og kommuner.

Vestfold fylkeskommune har positive erfaringer med det digitale nettbaserte verktøyet ksys. Hittil har kostnader til utvikling av programmet blitt bekostet av fylkeskommunene. Kultur- og kirkedepartementet burde allerede fra starten vært oppdragsgiver for dette utviklingsarbeidet.

Ny kulturpolitikk

Den kulturelle skolesekken er et viktig tiltak for å utvikle Norge som kulturnasjon. En slik satsing er langsiktig og danner grunnlag for etablering og utvikling av et bredt spekter av profesjonelle kunst- og kulturformidlingsmiljøer og bidra til bedre felles ressursutnytting. På den måten er utviklingen av Den kulturelle skolesekken med på å skape en ny kulturpolitikk. Den kulturelle skolesekken er i denne sammenheng ikke bare et program for formidling av kunst og kultur til grunnskoleelever, men et viktig grep for å skape utvikling på kulturområdet. Evalueringen ser helt bort fra Den kulturelle skolesekk som et nasjonalt kunst- og kulturutviklingsprosjekt. Det er dette som legitimerer Den kulturelle skolesekken fra kulturs ståsted. Utfordringen videre blir å få et fruktbart møte mellom de to sektorene med dette som utgangspunkt. For å få dette til, må skolen legitimere og nyttiggjøre seg Den kulturelle skolesekken på en helt annen måte enn de til nå har gjort. En vinn-vinn-situasjon vil først oppstå når myndighetene gjør implementeringen av Dks til en viktig del av deres skolepolitikk.

Vedlegg 2:

Uttalelse fra Styringsgruppen for Den kulturelle skolesekken i Vestfold

Evalueringen av Den kulturelle skolesekken var oppe på møte i styringsgruppen for Den kulturelle skolesekken 20.12.06.

Styringsgruppens medlemmer er:

Fylkesmannen i Vestfold: Utdanningsdirektør Kåre Hoel

Høgskolen i Vestfold: Prorektor Jorun Ulvestad (*Ikke til stede på møtet*)

Kommunenes Sentralforbund i Vestfold: Rådmann i Re kommune Trond Wifstad

Vestfold fylkeskommune: Kulturdirektør Vidar Thorbjørnsen

Styringsgruppen vil understreke at de har utviklet en felles forståelse for utvikling og mål knyttet til Den kulturelle skolesekken. Det er god dialog mellom samarbeidspartene i styringsgruppen.

~~Evalueringsrapporten fra NIFU STEP var sak på møtet i Styringsgruppen 19.12.2006.~~ Her følger noen hovedpunkter som styringsgruppen mener er viktig å få frem i forbindelse med høringen.

Styringsgruppen leste deler av rapporten med forundring. Mye av det rapporten etterspør finnes i Vestfold. Det burde en nasjonal evaluering oppdaget. Vestfold har høy grad av brukerstyring i arbeidet med Den kulturelle skolesekken. Lærere har stor påvirkningsmulighet på innholdet. Det er ingen form for konflikt mellom de ulike aktørene. Kultur har ansvar for kvalitet i den enkelte produksjon og er lydhør for brukernes ønsker. Skolen har en så sterk innvirkning på innhold og arbeidsformer at Hilde Lidén i sin forskningsrapport mente at Den kulturelle skolesekken kanskje var for mye på skolens premisser. Vi anbefaler Kultur- og kirke departementet å se nærmere på ordningen i Vestfold. Det har hittil ikke blitt gjort.

Kjernen i Den kulturelle skolesekken er elevenes møte med de autentiske kunst- og kulturuttrykkene. Dette skal komme som et tillegg til gode læreres arbeid i skolen. Den kulturelle skolesekken skal være tiltak utover det som skjer i undervisningen.

I rapporten er det en uheldig bruk av uttrykkene monologisk og dialogisk formidling. Monologisk kan forstås på andre måter enn det som ligger til grunn for rapportens konklusjoner og anbefalinger. Det blir også galt å koble disse uttrykkene til skolens rolle ved å sette likhetstegn mellom sterk skolestyring og dialogisk formidling – og mellom sterk kulturstyring og monologisk formidling.

Ansaret som er pålagt skoleeier / fylkesmennene / Utdanningsdirektoratet i forbindelse med arbeidet med Den kulturelle skolesekken er så langt ikke fulgt opp. Dette har ført til at Dks er dårligere forankret i skolen enn det som ville vært optimalt. Til tross for dette, fungerer Dks meget bra i Vestfold.